

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Стрітьєвич Т.М. _____

« 30 » серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

ОПР: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність **023 Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація**

Факультет: Мистецький

2018 - 2019 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни ІСТОРІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Розробник: Кириченко Олена Іванівна, доцент, кандидат мистецтвознавства

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від « 30 » серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

 (Стрітьєвич Т.М.)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Блоків/модулів – 2	Спеціальність: <u>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Розділів/змістових модулів – 6: V семестр – 4; VI семестр - 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		5-й	6-й
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю:	
		залік	екзамен
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 (5 семестр) - 1 (6 семестр)	Освітньо-професійний рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	14 год.	12 год.
		Практичні, семінарські:	
		14 год.	14 год.
		Лабораторні:	
		год.	год.
		Самостійна робота:	
		26 год.	28 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	год.
		Консультації:	
6 год.	6 год.		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в ознайомленні з ключовими питаннями розвитку образотворчого мистецтва, з термінологією та основними теоретичними поняттями в сфері мистецтвознавства, з хронологічними етапами розвитку стилів, напрямів, течій в історії мистецтва країн Сходу, Західної Європи, Росії та України, у визначенні місця українського мистецтва у великому обсязі світової художньої культури.

Завдання: об'єднати загальні теоретичні знання з можливістю їх використання на практиці, можливістю конкретного аналізу суспільних явищ та художніх цінностей; крім цього, завдання повинні виявити світоглядні позиції фахівця, його загальну культуру в цілому, здатність використовувати ці надбання у вирішенні актуальних проблем сучасності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває **загальні компетентності:**

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів образотворчого мистецтва.
- Розвиток критичного та наукового мислення студентів.
- Здатність володіти державною та іноземними мовами, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, вміння влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність здійснювати пошук, збереження, обробку та редагування професійної інформації з різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; вміти самостійно поглиблювати знання в рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації, прагнути до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та генерувати нові ідеї (креативність).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; презентувати результати власної художньо-творчої діяльності.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність розуміти сутність мистецьких явищ та використовувати візуальне мистецтво як засіб формування глядацької свідомості та естетичного середовища.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.
- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті формування цілісної картини розвитку сучасного мистецтва протягом його історії.
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.
- Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

- Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
- Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.
- Здатність працювати в колективі і команді, ефективно взаємодіяти з колегами, керівництвом, учнями

Після вивчення дисципліни **очікувані результати:**

Знання:

- Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.
- Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток.
- Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.
- Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.
- Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.
- Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.

Уміння:

- Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.
- Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.
- Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід
- Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

Комунікативні компетентності:

- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі.
- Готовність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

- Здатність використовувати власну творчу діяльність як засіб активного художньо-естетичного впливу на глядача, залучати глядача до творчого процесу та спілкування, обговорення проблем мистецького спрямування, дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.
- Здатний до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки.

Автономія і відповідальність:

- Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.
- Здатність аналізувати соціально та особистісне значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
- Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому середовищі, демонструвати принциповість, вміння відстояти власну думку, протистояти небажаному впливу, але і мати толерантність, вміння пристосовуватися, ефективно діяти в соціальних умовах, що постійно змінюються
- Здатність орієнтуватися в різних життєвих ситуаціях, ефективно працювати в сучасному суспільстві з ринковою економікою, формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Блок/модуль I

Розділ 1. Виникнення образотворчого мистецтва

Тема 1. *Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва. Архітектура як вид мистецтва. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття*

Специфіка мистецтва як виду культури та його місце в системі мистецтв, витoki та функціональна роль образотворчого мистецтва. Художник і своєрідність художньої діяльності. Художній образ, алегорія, символ. Твір мистецтва як система художніх образів. Функції мистецтва. Підходи до класифікації мистецтва. Основні види та типи мистецтв, місце образотворчого мистецтва в загальній системі мистецтв, типологія видів образотворчого мистецтва (скульптура, живопис, графіка, декоративно-прикладне мистецтво), їх виразні засоби в створенні художнього образу. Жанрова класифікація основних видів образотворчого мистецтва, історико-культурна динаміка видів і жанрів мистецтва, характеристика основних жанрів та їх підвидів.

Особливості архітектури як виду мистецтва, її роль в синтезі мистецтв і стильовому формоутворенні. Основні види та типи архітектурних споруд, основні складові будівлі. Фасад та його значення у формуванні художнього образу архітектури. Поняття «творчий метод», «художній стиль», «напрямок», «художня течія» в мистецтві. Хронологічні межі основних історичних художніх стилів.

Тема 2. *Походження мистецтва, особливості мистецтва первісного суспільства*

Проблема походження мистецтва, теорії походження мистецтва (теорія «макаронів», теорія руки, теорія гри тощо). Етапи розвитку мистецтва первісного суспільства: палеоліт, мезоліт, неоліт, доба бронзи. Синкретизм як основа мистецтва первісного суспільства. Основні характеристики етапів первісного мистецтва в створенні образів тварин і людини (печерний живопис, наскальна графіка, пластика). Зародження архітектури. Типи мегалітичних споруд первісного суспільства.

Мистецтво палеоліту, неоліту та епохи міді-бронзи на території України (Мізинська стоянка, Кам'яна Могила; антропоморфні стели), особливості художньої культури Трипілля

(будівництво, кераміка, орнамент). Скіфо-сарматське мистецтво на території України. Характерні риси в розвитку художньої культури скіфів, «царські» кургани скіфської знаті; специфічні риси скіфського «звіриного стилю». Сарматське мистецтво – наслідування художніх традицій скіфів і утворення самобутнього так званого нового звіриного поліхромно-інкрустаційного стилю.

Розділ 2. Мистецтво Стародавнього Сходу

Тема 1. *Мистецтво східних цивілізацій: Межиріччя (Месопотамія), Стародавній Єгипет*

Специфіка мистецтва східних цивілізацій. Вплив географічних умов на зміст художніх характеристик архітектурних споруд, скульптури та живопису Дворіччя і Стародавнього Єгипту. Характерні ознаки мистецтва Дворіччя (Шумеро-Аккадський, Ассирійський, Вавилонський періоди). Мистецтво Давнього Єгипту – класична модель канонічної культури. Основні етапи розвитку мистецтва Єгипту (Давнє, Середнє, Нове та Пізнє царства). Релігійні уявлення давніх єгиптян та їх відображення в мистецтві. Пантеон богів. Роль культу смерті в формуванні змісту і форм мистецтва, значення канону в створенні художньої програми єгипетського мистецтва. Єдність архітектури і скульптури. Скульптурний портрет та його специфіка. Живопис Давнього Єгипту.

Розділ 3. Мистецтво Античного світу

Тема 1. *Античне мистецтво Давньої Греції*

Поняття «античність». Основні етапи розвитку образотворчого мистецтва античності. Крито-мікенська культура як важлива ланка в мистецтві Стародавнього світу. Специфіка грецької цивілізації. Періодизація мистецтва Стародавньої Греції: гомерівській період, періоди архаїки, класики та еллінізму. Роль міфології в світосприйнятті давніх греків і художньому світобаченні. Міфологія як основа античного мистецтва. Образ людини в античному мистецтві та його еволюція (боги, куриси, кори, атлети, герої). Ідеал калокагатії, пошуки ідеального канону в створенні гармонійного образу людини. Домінанта пластичного бачення світу в мистецтві Давньої Греції. Ордерна система грецької архітектури, її співмірність людині, основні типи будівель і споруд давньогрецької архітектури.

Тема 2. *Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму*

Особливості та періодизація розвитку мистецтва Стародавнього Риму. Мистецтво етрусків: міфологічні уявлення, поховальна скульптура, скульптурні образи богів. Специфіка сприйняття давньогрецького мистецтва в художній культурі Стародавнього Риму. Пафос практичності в мистецтві Стародавнього Риму. Характерні риси мистецтва Республіканського Риму, Принципату Августа та періоду Римської імперії. Типологія римського скульптурного портрету, формування технічних прийомів у досягненні виразності образу людини. Архітектурні та інженерні споруди Стародавнього Риму.

Розвиток античної культури і мистецтва на теренах України IV - VI ст. до н.е., специфіка виникнення колоніальних міст-полісів у Причорномор'ї. Мистецтво причорноморських античних міст-колоній: Боспор, Херсонес, Ольвія. Мистецтво Таврії. Храми, скульптура, теракотові танагрські статуетки. Традиції античного мистецтва на теренах України.

Розділ 4. Мистецтво Середньовічної Європи та Київської Русі

Тема 1. *Мистецтво європейського Середньовіччя*

Поняття «Середньовіччя» в контексті розвитку європейського мистецтва. Основні етапи розвитку мистецтва західноєвропейського середньовіччя доби переселення народів. Сакральний характер середньовічної культури, домінуюче положення релігійного мистецтва. Мистецтво романського стилю, основні типи архітектурних споруд. Книжкова мініатюра епохи Каролінгів. Періодизація й специфічні риси готичного мистецтва. Символіка

художнього образу готичного собору, собор як зразок утворення синтезу мистецтв: роль і місце скульптурного оздоблення, художнє значення мистецтва вітражу. Етапи розвитку візантійського мистецтва та специфіка візантійської художньої системи.. Модель світу в візантійському мистецтві, символіка і принципи синтезу мистецтв в православному храмі. Утворення іконографії православного мистецтва.

Тема 2. *Мистецтво Київської Русі після хрещення. Давньоруське мистецтво*

Мистецтво стародавніх слов'ян та народне мистецтво українців. Розселення слов'ян в VI – X ст. Виникнення східнослов'янської народності. Відображення світогляду слов'ян у міфологічних образах.

Роль торгівельно-культурних і політичних зв'язків з Візантією. Зародження християнства. Мистецтво Київської Русі (IX – XII ст.). Софія Київська (1017 - 1027) як відображення моделі світу та релігійних уявлень Київської Русі; використання різноякісних просторових чинників у вирішенні храмового інтер'єру. Типологічна спільність храмової архітектури, монументальної мозаїки і фрески, іконопису в синтезі літургійного дійства. Розвиток типів православного храму на Русі. Малярство Київської Русі, основні іконографічні типи в іконописі. Мистецтво Володимиро-Суздальської та Московської архітектурних і живописних шкіл. Видатні іконописці Ф.Грек, А.Рубльов, Діонісій.

VI СЕМЕСТР. БЛОК/МОДУЛЬ II

Розділ 1. Мистецтво Відродження

Тема 1. *Мистецтво італійського Відродження*

Визначення понять «Відродження», «Ренесанс», історичного ходу ренесансної культури Схід-Захід. Специфіка періодизації італійського Відродження, характеристика умов формування гуманістичних процесів та їх відображення в розвитку образотворчого мистецтва та архітектури. Зміни уявлень про простір і час під впливом наукових відкриттів. Проблеми простору, композиції, світла, кольору в основних школах живопису італійського Відродження (Флоренція, Рим, Венеція). Людина в мистецтві італійського Ренесансу. Антропоцентризм художньої картини світу. Ренесансний універсалізм особистості, його прояви в творчості Л. да Вінчі, Рафаеля, Мікеланджело, Тиціана. Ренесансний синтез мистецтв: розвиток архітектури, скульптури, графіки та ужиткового мистецтва.

Тема 2. *Мистецтво Північного Відродження*

Специфіка та хронологічні межі Північного Відродження. Ускладненість світосприйняття майстрами Північної Європи. Відображення народних традицій в мистецтві Північного Відродження. Людина в мистецтві Північного Ренесансу в порівнянні з розумінням образу людини в італійському Відродженні. Шляхи засвоєння новітніх принципів зображення людини в Нідерландах (Я. ван Ейк, І.Босх, П.Брейгель Ст.), Німеччині (А.Дюрер, Г.Гольбейн, Л.Кранах), Франції (Ж.Клуе), Іспанії (Ель Греко). Ман'єризм як завершальний етап епохи Відродження.

Розділ 2. Мистецтво Європи XVII – XVIII ст.

Тема 1. *Європейське мистецтво XVII ст.: бароко і класицизм*

Характеристика епохи Нового часу. Формування ранньобуржуазної культури. Переворот в сфері природничих наук. Особливості змін світогляду людини, драматизм світосприйняття, вплив нового світогляду на мистецтво. Ієрархія системи жанрів образотворчого мистецтва в XVII ст.: «високі» та «низькі» жанри. Стильові проявлення епохи. Стиль бароко, його основні художні риси в творчості італійських художників (А.Карраччі, Л.Берніні, М.Караваджо), художників Фландрії (П.П.Рубенс, А. Ван Дейк, Я.Йорданс, Ф.Снейдерс), Голландії («малі голландці», Я.Вермеєр, Рембрандт), Іспанії (Д.Веласкес, Б.Е.Мурільо).

Реалістичні риси в творчості видатних митців епохи різних країн; французька школа «живописної реальності». Стиль класицизм в творчості французьких художників (Н.Пуссен, К.Лоррен).

Тема 2. *Європейське мистецтво XVIII ст.: рококо і класицизм*

Специфіка європейського мистецтва першої половини XVIII ст. як «галантного сторіччя». Формування стилю рококо у французькому мистецтві. Особливості архітектурних споруд нового стилю (готель Субіз у Парижі). Основні представники рококо в живописі (А.Ватто, Ф.Буше, О.Фрагонар). Становлення світоглядних уявлень і художньої картини світу Просвітництва. Основні стилі та напрями в мистецтві Просвітництва. Епоха Просвітництва в Англії та Франції, відображення її ідеалів в мистецтві класицизму, творчість Ж.-Л.Давіда. Просвітницький реалізм Ж.-Б.С.Шардена. Елементи сентименталізму в мистецтві епохи Просвітництва. Творчість Ж.-Б.Греза у Франції. Елементи класицизму та сентименталізму у Т.Гейнсборо, Дж.Рейнолдса – засновників англійського портрету.

Тема 3. *Російське та українське мистецтво XVIII ст.*

Специфічні умови переходу Росії та України до культури світського типу. Формування нової культури європейського зразка. Поява авторства в мистецтві. Взаємовідношення російського та українського мистецтва. Парсуна як попередній шлях світського портрету. Специфіка існування стилів бароко та рококо: архітектурні споруди Ф.Б.Растреллі в Санкт-Петербурзі та Києві. Стиль класицизм у російській столиці та українських містах, його проявлення в архітектурі, живописі Києва, Лівобережжя, Слобожанщини, Одеси. Роль і місце портретного живопису в новому відношенні до людини в другій половині сторіччя. Значення Петербурзької Академії мистецтв в зростанні професійної майстерності російських та українських художників. Творчість видатних російських живописців українського походження Д.Левицького, В.Боровиковського, А.Лосенко. Архітектура, скульптура та живопис Львова, специфіка розвитку окремих видів мистецтва (меморіальна скульптура), стильовий синтез у львівському міському середовищі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин														
	денна форма							заочна форма							
	Усього	у тому числі						Усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд.	Консультації	СРС		л	п	лаб.	інд.	Консультації	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Блок/модуль І															
Розділ 1. Виникнення образотворчого мистецтва															
Тема 1. <i>Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва. Архітектура як вид мистецтва. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття</i>	8	2	2				4								
Тема 2. <i>Походження мистецтва, особливості мистецтва первісного суспільства</i>	7	2	2				3								
Консультації	2						2								
Разом за розділом/змістовим модулем 1	17	4	4				7								
Розділ 2. Мистецтво Стародавнього Сходу															
Тема 1. <i>Мистецтво східних цивілізацій: Межиріччя (Месопотамія), Стародавній Єгипет, країни Давнього Сходу</i>	8	2	2				4								
Консультації															
Разом за розділом 2	8	2	2				4								
Розділ 3. Мистецтво Античного світу															

Тема 1. <i>Античне мистецтво Давньої Греції</i>	8	2	2				4								
Тема 2. <i>Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму</i>	8	2	2				4								
Консультації	2					2									
Разом за розділом 3	12	4	4			2	8								
Розділ 4. Мистецтво Середньовічної Європи та Київської Русі															
Тема 1. <i>Мистецтво європейського Середньовіччя</i>	7	2	2				3								
Тема 2. <i>Мистецтво Київської Русі після хрещення. Давньоруське мистецтво</i>	8	2	2				4								
Консультації	2					2									
Разом за розділом/ змістовим модулем 5	17	4	4			2	7								
Усього годин	60	14	14			6	26								
Блок/модуль II															
Розділ 1. Мистецтво Відродження															
Тема 1. <i>Мистецтво італійського Відродження</i>	9	2	2				5								
Тема 2. <i>Мистецтво Північного Відродження</i>	9	2	2				5								
Консультації	2					2									
Разом за розділом/ змістовим модулем 1	20	4	4			2	10								
Розділ 2. Мистецтво Європи XVII – XVIII ст.															
Тема 1. <i>Європейське мистецтво XVII ст.: бароко і класицизм</i>	14	4	4				6								
Тема 2. <i>Європейське мистецтво XVIII ст.: рококо і класицизм</i>	10	2	2				6								

Тема 3. <i>Російське та українське мистецтво XVIII ст.</i>	12	2	4			6							
Консультації	4					4							
Разом за розділом/ змістовим модулем 2	40	8	10			4	18						
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-		
Усього годин	60	12	14			6	28						
Усього годин на рік	120	26	28			12	54						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
...		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Блок/модуль I	
1	<i>Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва. Архітектура як вид мистецтва. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття</i>	2
2	<i>Походження мистецтва, особливості мистецтва первісного суспільства</i>	2
3	<i>Мистецтво східних цивілізацій: Межиріччя (Месопотамія), Стародавній Єгипет</i>	2
4	<i>Античне мистецтво Давньої Греції</i>	2
5	<i>Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму</i>	2
6	<i>Мистецтво європейського Середньовіччя</i>	2
7	<i>Мистецтво Київської Русі після хрещення. Давньоруське мистецтво</i>	2
	Блок/модуль II	
1	<i>Мистецтво італійського Відродження</i>	2
2	<i>Мистецтво Північного Відродження</i>	2
3	<i>Європейське мистецтво XVII ст.: бароко і класицизм</i>	4
4	<i>Європейське мистецтво XVIII ст.: рококо і класицизм</i>	2
5	<i>Російське та українське мистецтво XVIII ст.</i>	4

	Разом	28
--	-------	----

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Блок/модуль I	
1	<i>Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва. Архітектура як вид мистецтва. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття</i>	4
2	<i>Походження мистецтва, особливості мистецтва первісного суспільства</i>	3
3	<i>Мистецтво східних цивілізацій: Межиріччя (Месопотамія), Стародавній Єгипет</i>	4
4	<i>Античне мистецтво Давньої Греції</i>	4
5	<i>Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму</i>	4
6	<i>Мистецтво європейського Середньовіччя</i>	3
7	<i>Мистецтво Київської Русі після хрещення. Давньоруське мистецтво</i>	4
	Блок/модуль II	
1	<i>Мистецтво італійського Відродження</i>	5
2	<i>Мистецтво Північного Відродження</i>	5
3	<i>Європейське мистецтво XVII ст.: бароко і класицизм</i>	6
4	<i>Європейське мистецтво XVIII ст.: рококо і класицизм</i>	6
5	<i>Російське мистецтво XVIII ст.</i>	6
	Разом	54

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Історія образотворчого мистецтва»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням хронологічних схем та ілюстрацій;
- практичне заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;

- дослідницький;
- аналітичний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

11. Форми контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

11.1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка аналітичних текстів;
- систематичність роботи на лабораторних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;

- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

11.2. ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» передбачена така форма семестрового контролю, як екзамен, який проводиться у кінці семестру.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, модульного контролю та відповідає підсумковій семестровій модульній оцінці. Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Блок/модуль 1

Розділ/змістовий модуль 1		Розділ/змістовий модуль 2	Розділ/змістовий модуль 3		Розділ/змістовий модуль 3		100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
16	14	14	14	14	14	14	

Блок/модуль 2

Поточне тестування та самостійна робота								Екз.	Сума
Розділ/змістовий модуль 1		Розділ/змістовий модуль 2							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5				40	100
12	12	12	12	12					

T1, T2 ... – теми розділів/змістових модулів.

За присутність на лекції та написання конспекту лекції – 1 бал.

За присутність на практичному занятті – 1 бал

Розподіл балів, які отримують студенти за виконання окремих завдань

Тема	Пр.	Сам. роб.	Завдання	Бали	Сума
			Блок/модуль I		
Т 1	1	1	1. Опис та аналіз твору мистецтва (картини, скульптури або графіки) 2. Опис та аналіз архітектурної пам'ятки 3. Словник термінів до теми заняття	2 - 7 2 - 7 1 - 2	5 - 16
Т 2	2	2	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі. 2. Аналіз художніх пам'ятників. 3. Словник термінів до теми заняття. 4. Відповіді на питання і доповнення.	1 - 4 1 - 4 1 - 2 2 - 4	5 - 14
Т 3	3	3	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі. 2. Аналіз художніх пам'ятників. 3. Словник термінів до теми заняття. 4. Відповіді на питання і доповнення.	1 - 4 1 - 4 1 - 2 2 - 4	5 - 14
Т 4	4	4	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі. 2. Аналіз художніх пам'ятників. 3. Словник термінів до теми заняття. 4. Відповіді на питання і доповнення.	1 - 4 1 - 4 1 - 2 2 - 4	5 - 14
Т 5	5	5	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі. 2. Аналіз художніх пам'ятників. 3. Словник термінів до теми заняття. 4. Відповіді на питання і доповнення.	1 - 4 1 - 4 1 - 2 2 - 4	5 - 14
Т 6	6	6	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі. 2. Аналіз художніх пам'ятників. 3. Словник термінів до теми заняття. 4. Відповіді на питання і доповнення	1 - 4 1 - 4 1 - 2 2 - 4	5 - 14
Т 7	7	7	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі. 2. Аналіз художніх пам'ятників. 3. Словник термінів до теми заняття. 4. Відповіді на питання і доповнення	1 - 4 1 - 4 1 - 2 2 - 4	5 - 14
			РАЗОМ	35 - 100	35 - 100
			Блок/модуль II		
Т 1	1	1	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників. 2. Відповіді на питання і доповнення. 3. Словник термінів до теми заняття.	4 - 8 1 - 2 1 - 2	6 - 12

T 2	3	3	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників. 2. Відповіді на питання і доповнення. 3. Словник термінів до теми заняття.	4 - 8 1 - 2 1 - 2	6 - 12
T 3	4	4	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників. 2. Відповіді на питання і доповнення. 3. Словник термінів до теми заняття.	4 - 8 1 - 2 1 - 2	6 - 12
T 4	5	5	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників. 2. Відповіді на питання і доповнення. 3. Словник термінів до теми заняття.	4 - 8 1 - 2 1 - 2	6 - 12
T 5	6	6	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників. 2. Відповіді на питання і доповнення. 2. Словник термінів до теми заняття.	4 - 8 1 - 2 1 - 2	6 - 12
			ВСЬОГО	30 - 60	30 - 60
Екз.			Екзамен	5 - 40	5 - 40
			РАЗОМ	35 - 100	35 - 100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі виконання практичних завдань (до заліку)

1. Поточне оцінювання здійснюється протягом всього семестру в процесі виконання завдань на практичних заняттях, на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять або при бажанні підвищити попереднє оцінювання).

9 – 14 б. - студент отримує в тому випадку, якщо він продемонстрував досконале знання та розуміння понятійного апарату з теми заняття, вільне оперування класифікаціями видів та жанрів образотворчого мистецтва, поняттям стилю та напрямку мистецтва, відповідь на поставлені до самостійного осмислення питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 8 б. - виставляється за відповідь, яка майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, у відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня

чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті і відповіді на питання наявні фактичні та мовленнєві помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені поняття з теми, дає відповідь у формі висловлювання (судження), крім того відповідь має не самостійний характер і грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі виконання самостійних завдань

До самостійного опрацювання кожної теми надається певна кількість годин. Оцінки за самостійну роботу виставляється за результатами виконання окремих завдань за шкалою від 1 до 10 б.

6 – 10 б. - студент отримує в тому випадку, якщо матеріал, що був підготовлений самостійно (зокрема написаний реферат за обраною темою, самостійно описані та проаналізовані художні твори, виконаний словник термінів, самостійно заповнена графа хронологічної таблиці), має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 7 б. - виставляється за завдання, які виконані у повному обсязі, мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У певних завданнях трапляються окремі неточності, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за виконання завдань у неповному обсязі. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті реферату та аналізі і описі творів, а також у заповненій хронологічній таблиці наявні фактичні помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, прзглядає лише розрізнені поняття з теми, аналізує твори неглибоко, аналіз не має самостійного характеру, у заповненій хронологічній таблиці є грубі фактичні помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі екзамену

Підсумковий (семестровий) контроль. Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Оцінка за відповіді на екзаменаційні білети виставляється за шкалою від 5 до 40 б.

35 - 40 б. – студент отримує в тому випадку, якщо він продемонстрував досконале знання та розуміння понятійного апарату, вільне оперування термінологією, відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має

доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу, демонструє творче застосування знань при переформатуваннях запитання, у відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

26 – 34 б. – виставляється за відповідь, яка майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

16 - 25 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

5 – 15 б. – виставляється, якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені поняття з теми, дає відповідь у формі висловлювання (судження), крім того відповідь має грубі фактичні та мовленнєві помилки.

0 – 4 б. – виставляється за відповідь, яка демонструє невідповідність студенту до екзамену, бали надаються за окремі висловлення, вміння аналізувати або впізнати твори за репродукціями.

Таблиця критеріїв оцінювання

Фахові компетентності	Показники	Бали
<p>1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>
<p>2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p>3. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u></p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p>

<p>формування цілісної картини сучасного мистецтва протягом його історії.</p>	<p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід</p>	<p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>
<p>3. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>3. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів,</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>

	застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.	
4. Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.</p> <p>3. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>4. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p>5. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>

<p>5. Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел. 2. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел. 2. Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.</p>	<p>1 – 3</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 4</p>
<p>6. Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток. 3. Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення. 4. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва. 5. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 4</p> <p>1 - 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 3</p>

	<p>документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.</p> <p>2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.</p>	<p>1 – 5</p> <p>1 - 3</p>
<p>7. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>3. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>2. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 3</p>

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	
82-89	добре	

74-81		зараховано
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва».
2. Презентації лекцій (в електронному варіанті).
3. Кириченко О.І. Методичні рекомендації до самостійних робіт з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» (ОК11) для студентів мистецького факультету за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. – Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2018. – 43 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Баженов О.Л. Історія первісного суспільства: навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету денної форми навчання / О.Л. Баженов. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2014. – 296 с.
2. Великие художники: их жизнь, вдохновение и творчество. – К.: ООО «Иглмосс Юкрейн», 2003 (Серия альбомов).
3. Історія української архітектури / Ю.С.Асєєв, В.В.Вечерський, О.М.Годованук та ін.; За ред. В.І.Тимофійєнка. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
4. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. У 3 ч. – Львів, 2003 – 2005: Ч.І. – 256 с., Ч.ІІ. – 268 с.
5. Кримський С. Софія Київська: Ефект високого неба // Україна Incognita. – К., 2002
6. Матъє М.Э. Искусство Древнего Египта. – М.: Изд-во В.Шевчук, 2010. – 656 с.
7. Пунин А.Л. Искусство Древнего Египта. Раннее царство. Древнее царство. – СПб, 2008. – 464 с. (Серия: «Новая история искусства»).
8. Райс Д.Т. Искусство Византии / Ред. В.Н. Тяжелов; пер. М.И. Майская, К.И. Панас. – М.: Слово/Slovo, 2002. – 254 с.
9. Флиттнер Н.Д. Культура и искусство Двуречья и соседних стран. – СПб., 2008. – 358 с.

Допоміжна

1. Афанасьєва В., Луконин В., Померанцева Н. Искусство Древнего Востока / Под общ. ред. И.С. Кацнельсона. – М.: Искусство, 1976. – 375 с. (Серия: «Малая история искусств»).
2. Афанасьєва В., Дьяконов И., Луконин В., Матъє М.. Искусство Древнего Востока. – М., 1968. – 96 с. (Серия «Памятники мирового искусства»).
3. Бартенев И. А. Очерки истории архитектурных стилей: Уч. пос. – М: Изобр. иск-во, 1983. – 386 с.
4. Бартошек А. Златообильные Микены. – М.: Наука, 1991. – 352 с.
5. Белецкий П.О. Иконостас в Сорочинцах // Творчество, 1970, № 10. – С. 25
6. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. – Л.: Искусство, 1981. – 256 с.
7. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. – К.: Рад. школа, 1973. – 128 с.
8. Білецький П.О. Українське мистецтво другої половини XVII - XVIII століть. – К.: Мистецтво,

1981. – 159 с.
9. Вишпер Б.Р. Введение в историческое изучение искусства. – М.: Изобр. иск-во, 1985. – 580 с.
 10. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусства: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. – СПб.: МИФРИЛ, 1994. – 428 с.
 11. Власов В.Г. Стили в искусстве. Словарь (архитектура, графика, декоративно-прикладное искусство, живопись, скульптура). В 3-х тт. – СПб., 1995 – 1997: Т. 1. – 1995. – 672 с. Т. 2. А - Л. – 1996. – 543 с. Т. 3. М - Я. – 1997. – 655 с.
 12. Всеобщая история архитектуры: В 12 тт. / Под общ. ред. Д.Е. Аркина. – Т. I. Архитектура древнего мира. – М., 1970
 13. Всеобщая история искусств. В 6 тт. – Т. I, Т. II (кн. 2). – М., 1955
 14. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств. Вып. 1: От древнейших времен по XVI век. Очерки. – М.: Искусство, 1987. – 319 с.
 15. Дмитриева Н.А., Виноградова Н.А. Искусство Древнего мира. – М., 1986. – 208 с.
 16. Жолтовський П.М. Монументальний живопис на Україні XVII – XVIII ст. – К.: Наукова думка, 1988. – 159 с.
 17. Златковская Т.Д. У истоков европейской культуры. Троя, Крит, Микены. – М., 1961. – 166 с.
 18. История искусства зарубежных стран: Первобытное общество, Древний Восток, Античность. Учебник. В 3-х тт. Т. 1 / Под ред. М.В. Доброклонского, А.П. Чубовой. – Ленинград, 1981. – 384 с.
 19. История искусства народов СССР. В 6 тт. – Т. I. – М., 1971
 20. Історія українського мистецтва: В 6 тт. – К.: АН УРСР, 1966. – Т.1. – 450 с.; 1967. – Т.2. – 468 с.
 21. Колпинский Ю.Д., Бритова Н.Н. Искусство этрусков и Древнего Рима. – М.: Искусство, 1982. – 522 с.
 22. Кривавич Д. Українська скульптура періоду рококо // Записки Наукового товариства ім. Т.Г.Шевченка (ЗНТШ). – Т. ССXXXVI. Праці Комісії образотворчого та ужиткового мистецтва. – Львів, 1998. – С. 127-154
 23. Кримський С. Менталітет українського барокко // Розбудова держави. – 1999. – № 7-12. – С. 126 – 135
 24. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима / Пер. с польск. – М.: Высш. шк., 1990. – 351 с.
 25. Легенды и сказания Древней Греции и Древнего Рима / Сост. А. А. Нейхардт. – М.: Правда, 1988. – 576 с.
 26. Лихачева В.Д. Искусство Византии IV-XV вв. – Л.: Искусство, 1986. – 310 с.
 27. Малюнки Києво-Лаврської іконописної майстерні: Альбом-каталог / Авт.-сост. П.М.Жолтовський. – К.: Наук. думка, 1982. – 287 с.
 28. Мастер Пинзель – легенда и реальность. Каталог выставки. – Львов, 1988. – 28 с.
 29. Мириманов В.Б. Первобытное и традиционное искусство. – М.: Искусство, 1973. – 320 с.
 30. Наливайко Д.С. Искусство: направления, течения, стили. – М.: Мистецтво, 1980. – 287 с.
 31. Нессельштраус Ц.Г. Искусство средних веков. – Л. - М.: Искусство, 1964. – 389 с.
 32. Ничкало С.А. Мистецтвознавство: короткий тлумачний словник. – К.: Либідь, 1999. – 207 с.
 33. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV - першої половини XVIII століття. – К.: Оберіг, 1985. – 269 с.
 34. Популярная художественная энциклопедия. В 2 тт. – М.: Сов. энц., 1986
 35. Сидорова Н.А. Искусство Эгейского мира. – М.: Искусство, 1972. – 228 с.
 36. Соколов Г.И. Искусство Древнего Рима. Архитектура. Скульптура. Живопись. Прикладное искусство. Кн. для учащихся. – М.: Просвещение, 1996. – 224 с.
 37. Соколов Г.И. Искусство этрусков. – М.: Искусство, 1990. – 319 с.
 38. Степовик Д. Історія української ікони X - XX століть. – К.: Либідь, 1996. – 436 с.
 39. Тяжелов В.Н. Искусство средних веков (Серия «Малая история искусств»). – М.: Искусство, 1981. – 384 с.
 40. Формозов А.А. Памятники первобытного искусства на территории СССР. – М.: Наука, 1980. – 135 с.
 41. Хокинс Дж., Уайт Дж. Разгадка тайны Стоунхенджа. – М.: Мир, 1973. – 256 с.
 42. Чижевський Д. Культурно-історичні епохи. – Аугсбург - Монреаль, 1978. – 16 с.
 43. Шуринова Р. Искусство Древнего Египта. – М., 1974. – 200 с.

Наукові статті канд. мистецтвознавства О.І. Кириченко

1. Міждисциплінарний підхід до аналізу художніх творів у навчальному процесі майбутніх учителів образотворчого мистецтва // Наукові записки. Ред. кол.: В.В.Радул, В.А. Кушнір та ін. – Випуск 139. - Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2015. – 316 с. – С. 69-73
2. Икона «Богородица с отроком» («Богородица Благодатное Небо») в собрании Кировоградского областного художественного музея (Украина) // Икона как образ мира и мир образов: материалы XII межрегионального научно-практического семинара «Культурологические штудии». Киров, 22–23 октября 2015 г. / [отв. ред. Н. О. Осипова]. – Киров: ООО «Издательство «Радуга-ПРЕСС», 2015. – 98 с. - С. 66-71
3. Категорія художнього образу як проблема естетичного освоєння світу в процесі творчої діяльності студентів художньо-графічного відділення / Олена Кириченко // Наукові записки. Ред. кол.: В.Ф.Черкасов, В.В.Радул, Н.С. Савченко та ін. – Випуск 144. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. – 298 с. – С. 32-37

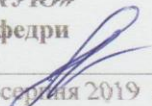
Інформаційні ресурси

1. Британська галерея Тейт. Лондон (колекція) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gallerix.ru/album/Tate>
2. Ватиканські музеї // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html>
3. Віртуальний каталог російських ікон // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old-ru.ru/10.html>
4. Галерея Уффіці. Флоренція // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_italii/49-galereya-uffici-vo-florencii.html
5. Державна Третьяковська галерея. Москва // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/14-gosudarstvennaya-tretyakovskaya-galereya.html
6. Державний музей образотворчих мистецтв ім. О.С. Пушкіна. Москва // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.arts-museum.ru/events/>
7. Державний Російський музей. Санкт-Петербург // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/13-russkiy-muzei-v-sankt-peterburge.html
8. Державний Ермітаж. Санкт-Петербург // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.hermitage-museum.org/html/ru
9. Державні музеї, Берлін // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smb.museum/museen-und-einrichtungen.html>
10. Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні в XV – XVIII ст. – К.: Наукова думка, 1983. – 180 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shron.chtyvo.org.ua/Zholtovskyi_Pavlo/Khudozhnie_zhyttia_na_Ukraini_v_XVI-XVIII_st.pdf
11. Каган М.С. Морфология искусства. – М. - Л., 1972. – 428 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://padaread.com/?book=44660>
12. Київський національний музей російського мистецтва // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmrm.com.ua/>
13. Культура і мистецтво Давнього Єгипту // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.egyptolog.ru/iskusstvo/iskusstvo.htm>
14. Лувр. Париж // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://louvre.historic.ru/>
15. Мистецтво первісного суспільства // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kemsu.ru/rus/preart-diff.html>
16. Музей Д'Орсе. Париж // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vparis.net/kvartal-sen-zhermen/muzej-orse-v-parizhe-mus-e-d-orsay.html>
17. Музей Метрополітен, Нью-Йорк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/Met>
18. Музей Прадо. Мадрид // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nearyou.ru/0prado/0prado.html>

19. Музеї Росії і музеї світу // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.museum.ru>
20. Національна галерея мистецтв. Вашингтон (колекція) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/NGA>
21. Первісна культура // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ellib.org.ua/books/files/culture/ukrinterncul/p4.html>
22. Петракова А.Е. Искусство Древнего Востока / Науч. ред. А. В. Корнилова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ereading.me/bookreader.php/1023271/Petrakova__Iskusstvo_Drevnego_Vostoka.html
23. Рейксмузеум, Амстердам // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_gollandii/73-reyksmuzeum-v-amsterdame.html

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
Стрільсвич Т.М.
«30» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Галузь знань **02** Культура і мистецтво

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність: **023** Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація

Освітня програма: **Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,**
реставрація

Факультет **Мистецький**

Форма навчання: **Денна**

2019– 2020 навчальний рік

Робоча програма **ІСТОРІЯ ОБРАЗОТОВРЧОГО МИСТЕЦТВА** для студентів за спеціальністю: **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація**

Розробники: Кириченко О.І., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від «30» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

(підпис)

Стрітьєвич Т.М.
(прізвище та ініціали)

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво _____ (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Блоків/модулів – 2	Напрямок підготовки/ спеціальність: <u>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Розділів – 7		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7-й	8-й
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3	Освітньо-професійний рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	12 год.	10 год.
		Практичні, семінарські:	
		12 год.	12 год.
		Лабораторні:	
		год.	год.
		Самостійна робота:	
		30 год.	32 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	год.
	Консультації:		
	6 год.	6 год.	

6. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» полягає в ознайомленні студентів з ключовими питаннями розвитку образотворчого мистецтва, з термінологією та основними теоретичними поняттями в сфері мистецтвознавства, з хронологічними етапами, з історією стилів, напрямів, течій в історії мистецтва народів (країн) Сходу, Західної Європи, Росії та України, у визначенні місця українського мистецтва у великому обсязі світової художньої культури.

Завдання вивчення курсу полягає в тому, щоб об'єднати загальні теоретичні знання з можливістю їх використання на практиці, можливістю конкретного аналізу суспільних явищ та художніх цінностей; крім цього, завдання повинні виявити світоглядні позиції фахівця, його загальну культуру в цілому, здатність використовувати ці надбання у вирішенні актуальних проблем сучасності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває **загальні компетентності**:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів образотворчого мистецтва.

- Розвиток критичного та наукового мислення студентів.

- Здатність володіти державною та іноземними мовами, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, вміння влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- Здатність здійснювати пошук, збереження, обробку та редагування професійної інформації з різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; вміти самостійно поглиблювати знання в рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації, прагнути до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності.

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та генерувати нові ідеї (креативність).

- Навички міжособистісної взаємодії.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; презентувати результати власної художньо-творчої діяльності.

- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність розуміти сутність мистецьких явищ та використовувати візуальне мистецтво як засіб формування глядацької свідомості та естетичного середовища.

- Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.

- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті формування цілісної картини розвитку сучасного мистецтва протягом його історії.

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
- Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.
- Здатність презентувати художні твори на вітчизняних і міжнародних виставках, результати мистецтвознавчого дослідження в українських і міжнародних контекстах.
- Здатність сприймати новітні концепції в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва і реставрації творів мистецтва, поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями. Здатність відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології в творах образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації.
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного світового, зокрема українського мистецтва.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.
- Здатність працювати в колективі і команді, ефективно взаємодіяти з колегами, керівництвом, учнями

Після вивчення дисципліни **очікувані результати:**

Знання:

- Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.
- Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток.
- Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.
- Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.
- Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.
- Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.

Уміння:

- Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.
- Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.
- Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з

історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід

- Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

Комунікативні компетентності:

- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі.

- Готовність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

- Здатність використовувати власну творчу діяльність як засіб активного художньо-естетичного впливу на глядача, залучати глядача до творчого процесу та спілкування, обговорення проблем мистецького спрямування, дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

- Здатний до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки.

Автономія і відповідальність:

- Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

- Здатність аналізувати соціально та особистісне значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

- Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому середовищі, демонструвати принциповість, вміння відстояти власну думку, протистояти небажаному впливу, але і мати толерантність, вміння пристосовуватися, ефективно діяти в соціальних умовах, що постійно змінюються

- Здатність орієнтуватися в різних життєвих ситуаціях, ефективно працювати в сучасному суспільстві з ринковою економікою, формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

7. Програма навчальної дисципліни

БЛОК/МОДУЛЬ I

Розділ 1. Світове мистецтво XIX ст.

Тема 1. *Мистецтво романтизму в Європі та Росії*

Романтизм як світовий ідейно-художній рух, тип творчості і художній метод. Художньо-естетична програма романтизму. Романтичне розуміння природи як «космічного організму». Дуалізм як основний принцип художнього образу людини в творчості художників-романтиків. Типи романтичних конфліктів і героїв та їхнє відображення в портреті. Основні напрямки романтичних пошуків ідеалу. Прагнення до «глобального» синтезу. Романтичні прояви в творчості Ф.Гойї. Основні напрями романтичних пошуків у творчості французьких засновників руху Т.Жеріко та Е.Делакруа. Особливості розвитку ідей романтизму в мистецтві Німеччини (К.Д.Фридрих, «назарейці»), Австрії (Бідермаєр), Англії («братство прерафаелітів»). Розвиток архітектури періоду романтизму: стиль ампір, еkleктика (історизм), відображення світоглядних принципів романтизму.

Особливості розвитку художньої культури Росії на початку – в першій половині XIX ст. Специфіка руху романтизму в російському образотворчому мистецтві в період війни з Наполеоном і в період реакції монархічного режиму. Проявлення романтичних тенденцій у творчості російських художників О.Кіпренського, В.Тропініна: образ романтичного героя, трактовка образу творчої особистості. Співвідношення академізму та романтичного

світобачення в творчості К.Брюллова і О.Іванова: нове розуміння історичної картини. Специфіка розвитку архітектури в Росії: особливості ампіру та еkleктики в столицях і в провінції. Творчість архітекторів К.Россі, Монферрана, А.Воронихіна, В.Стасова, А.Штакеншнейдера, К.Тона.

Тема 2. *Реалізм в образотворчому мистецтві Європи*

Формування реалізму як творчого методу і художнього напрямку мистецтва другої половини XIX ст. Етапи розвитку реалістичного мистецтва в країнах Європи. Проблеми історичних модифікацій реалізму. Життя в його безперервному і закономірному розвитку як предмет реалістичного відображення. Орієнтування на дослідження соціальних законів, усвідомлення їх впливу на історію і долю людей. Типізація, узагальнення явищ соціальної дійсності, духовного наповнення соціального буття людини як головний принцип художнього образу. Відкриття плернерного живопису художниками Франції: «барбізонська школа» пейзажного живопису та її новаторський підхід до відтворення образу природи в живописі. Творчість Г.Курбе, Ф.Мілле, О.Дом'є, «барбізонців» і К.Коро (Франція).

Умови виникнення мистецтва імпресіонізму у Франції, основні естетичні та світоглядні концепції, вплив наукових відкриттів на новаторство у відображенні реальності, проблеми світла, кольору, простору, цілісності композиції в живописі Е.Мане, О.Ренуара, К.Моне, К.Піссарро, Е.Дега, А.Сислея. Тематичні новації в живописі імпресіоністів («вони писали хатини та капусту замість палаців та троянд»).

Тема 3. *Реалізм в образотворчому мистецтві Росії*

Умови виникнення критичного реалізму в Росії. Протистояння академічної та реалістичної художніх систем (творчість академістів Г.Семірадського, В.Котарбінського, П.Сведомського, К.Маковського). Виникнення «Товариства пересувних художніх виставок» у Росії. Проблеми, ідейні засади, образи в творчості представників ТПХВ. Розвиток пейзажного, історичного, побутового, портретного жанрів у російському мистецтві, їхня актуальність у соціальному житті країни, відображення гострих проблем суспільства, наративний характер живопису «передвижників», звернення до євангельської тематики як засобу підняття важливих моральних тем через «вічні» образи (творчість П.Федотова, В.Перова, М.Ге, В.Сурікова, І.Репіна, І.Крамського, О.Саврасова, І.Шишкіна, Ф.Васильєва, А.Куїнджі, І.Левітана, В.Поленова).

Вплив живописних відкриттів французьких художників на мистецтво інших країн, в тому числі Росії. Імпресіоністичні тенденції в творчості російських митців (І.Репін, М.Ге, І.Левітан, В.Поленов).

Розділ II. Розвиток образотворчого мистецтва в Україні XIX ст.

Тема 1. *Мистецтво романтизму та реалізму в Україні*

Специфіка романтизму та реалізму в українському мистецтві. Творчі пошуки українських митців В.Рокачевського, В.Штернберга. Творчі досягнення Т.Г.Шевченка як живописця та академіка гравюри, відображення в ньому громадських ідеалів, що визначили подальший розвиток українського образотворчого мистецтва. Національно-етнічна проблематика в живописі та графіці Т.Г.Шевченка. Новаторство творчих надбань Т.Шевченка в романтичному та реалістичному напрямках мистецтва. Значення творчості Т.Г.Шевченка для української культури, розвиток теми життя українського селянства в творах послідовників Т.Шевченка. Романтичні пошуки національного образу в українському портреті та пейзажі початку XIX ст. Вплив діяльності російського Товариства пересувних художніх виставок на український живопис і художнє життя в Україні. Розвиток системи жанрів в українському живописі в умовах реалістичного світосприйняття (історико-побутова картина, краєвиди, портрет), видатні представники, що сприяли розвитку та розквіту цих жанрів (М.Пимоненко, П.Левченко, М.Беркос, І.Труш, І.Похитонов, О.Світославський, В.Орловський, С.Васильківський, П.Мартинівич, М.Крушевський, М.Івасюк). Розвиток виховання художніх кадрів у навчальних закладах України (Київська, Одеська, Львівська, Харківська рисувальні школи).

Розділ III. Світове мистецтво кінця XIX – початку XX ст.

Тема 1. *Європейське мистецтво кінця XIX – початку XX ст.*

Складність світобачення, філософських концепцій, релігійних пошуків та соціальних процесів епохи кінця XIX – початку XX століть. Постімпресіонізм як новаторське явище живопису другої половини – кінця XIX ст. у мистецтві Франції. Художні системи у творчості художників Ж.Сьора, В.Ван Гога, П.Гогена, П.Сезанна як зародження авангардних напрямків та течій мистецтва початку XX ст. Новітні тенденції в створенні афіші і плакату в творчості А.Тулуз-Лотрека. Появлення символізму в мистецтві, його програмні ідеї та реалізація цих ідей засобами різних видів мистецтва (творчість П.Боннара і представників групи «Набі», М. Дені, П. де Шавана, Г.Моро, А. Бекліна). Формування стилю модерн, його назви в різних країнах (сецесіон, ар нуво, ліберті, югедстіль, тіффані), його художні особливості та основні риси в архітектурі, декоративно-прикладному мистецтві, графіці, живописі Європи. Естетична програма модерну в створенні синтезу в просторі людського середовища (творчість О.Бердслея, Г.Клімта, А.Мухи). Досягнення декоративно-прикладного мистецтва стилю модерн. Архітектура європейського модерну новаторські відкриття в творчості В.Орта, Е.Гимара, Ейфеля, Ч.Макінтоша, О.Вагнера, Л.Саллівена, А. Гауді.

Тема 2. *Російське мистецтво кінця XIX – початку XX ст.*

Особливості розвитку російського мистецтва періоду кінця XIX – початку XX ст., своєрідність з'єднання реалізму, імпресіонізму, символізму та модерну в мистецтві епохи. Вплив філософії життя та поезії символізму на пошуки новітньої образотворчої мови. Проблема синтезу мистецтв. Стиль модерн і його проявлення в різних видах мистецтва. Творчі надбання видатних майстрів епохи: М.Врубель, В.Серов, К.Коровін. Художня графіка та театральні декорації представників «Світу мистецтва» (творчість О.Бенуа, Л.Бакста, Є.Лансере, М.Добужинського, І.Білібіна, К. Сомова, Л.Бакста, З.Серебрякової, Б.Кустодієва, М.Рериха). Нове розуміння книги як художнього об'єкту митцями творчого об'єднання «Світ мистецтва». В.Борисов-Мусатов та художники «Блакитної троянди» (П. Кузнецов, М. Сарьян). Специфіка архітектури модерну в Санкт-Петербурзі та в Москві (Ф.Шехтель, Ф.Лидваль, А.Щусев).

БЛОК/МОДУЛЬ II

Розділ I. Світове мистецтво першої третини XX ст.

Тема 1. *Європейське мистецтво авангардних напрямів*

Соціокультурні причини виникнення та філософсько-естетичні концепції новітньої художньої системи в мистецтві Європи першої третини XX ст. Основні течії європейського авангардного мистецтва та виразність їх образотворчої мови: фовізм (А.Матіс, Ван Донген, А.Марке), кубізм (Х.Грис, П.Пікасо), футуризм (Ф.Маринетті, П.Боччоні, Дж.Северіні, К.Карра, Балла), сюрреалізм (С.Далі, Р.Магритт, Дж.Кирико, Х.Міро, Г.Арп та інші), експресіонізм (Е.Мунк, А.Модільяні, О.Дикс, Е. Нольде, М.Пехштейн та інші), неопластицизм (П.Мондріан). Новація і взаємовідношення з образотворчою традицією. Маніфестаційний характер нових художніх об'єднань. Художнє значення відкриття нової образотворчої мови.

Тема 2. *Російське мистецтво авангардних напрямів*

Особливості розвитку та основні риси авангардного мистецтва в Росії. Школи, творчі об'єднання та напрями російського авангарду (кубофутуризм, неопримітивізм, лучизм, супрематизм, експресивна абстракція, аналітичне мистецтво, школа розширеного бачення, конструктивізм). Творчість видатних майстрів – К.Малевича, В.Кандинського, М.Ларіонова,

Н.Гончарової, М.Шагала, В.Татліна, П.Філонова, М.Матюшина, П. Кончаловського, І.Машкова, О.Осмьоркіна. Значення російського авангардного мистецтва в світовій культурі.

Розділ II. Мистецтво України кінця XIX – першої третини XX ст.

Тема 1. *Мистецтво модерну та авангарду в Україні*

Особливості розвитку українського образотворчого мистецтва наприкінці XIX – на початку XX ст. Імпресіонізм у поєднанні з реалізмом, символізм та стиль модерн в різних видах мистецтва. Творчі надбання видатних майстрів епохи: М.Врубель та його діяльність у Києві; О.Мурашко, В.Кричевський; художня графіка «Світу мистецтва» і діяльність Г.Нарбута, П.Холодний, М.Жук. Архітектура модерну (В.Городецький, П.Альошин).

Особливості розвитку авангардного мистецтва в Україні. Діяльність О.Екстер, В.Єрмілова, О.Богомазова, братів Бурлюків, К. Малевича в українському художньому просторі, роль і значення одеського «Салону Іздебського» в розповсюдженні авангардного мистецтва. Творчість М.Бойчука та його школи («неовізантинізм»). О.Архипенко та його вплив на світове мистецтво. О.Осмьоркін, А. Ерделя як представники «сезаннізму» в українському культурному просторі, пошуки власного стилю.

Розділ III. Світове мистецтво другої третини – першої половини XX ст.

Тема 1. *Специфіка розвитку світового образотворчого мистецтва у першій половині XX столітті*

Розвиток радянського мистецтва перших післяреволюційних десятиліть. Причини розмежування мистецтва на протилежні системи в XX ст. Особливості мистецтва соціалістичного реалізму в радянські часи, ідеологічні спрямування та основні теми в мистецтві соцреалізму. Ускладнення шляхів творчості в епоху тоталітарних режимів у країнах Європи (Італії, Німеччині) та СРСР, репресійні дії влади щодо художників-«формалістів». Створення офіційного напрямку «соціалістичний реалізм» у СРСР, основні програмні засади та ідеологічна платформа мистецтва «соцреалізму». Створення Союзу художників як єдиної творчої організації в СРСР. Мистецтво та його роль у роки Першої Світової війни. Специфіка радянського мистецтва середини XX ст. Поняття «колективної травми» у європейському культурному просторі післявоєнних часів та його відображення в образотворчому мистецтві. Новітні напрями, що виникли в світовому мистецтві у середині XX ст. Причини розповсюдження абстрактного живопису в XX ст. Види і напрями абстракції. Скульптура XX ст., новітні матеріали, новітні технічні прийоми, роль навколишнього середовища в скульптурній образності.

Розділ IV. Розвиток образотворчого мистецтва в Україні XX ст.

Тема 1. *Мистецтво України першої третини – середини XX ст.*

Специфіка розвитку українського мистецтва перших післяреволюційних десятиліть. Діяльність представників авангарду в післяреволюційній Україні. Виникнення нових художніх об'єднань в українських містах, їх творчі програми. Художні об'єднання першого післяреволюційного десятиліття (Пролеткульт, Асоціація революційного мистецтва України, Асоціація художників Червоної України, Об'єднання сучасних митців України, Об'єднання мистецької молоді України, Товариство художників імені К.Костанді). Стиль ар деко та його специфічні проявлення в мистецтві Львова.

Створення офіційного напрямку соціалістичний реалізм, основні програмні засади та ідеологічна платформа мистецтва соцреалізму. Створення Союзу художників як єдиної творчої організації. Період тоталітаризму в Україні, знищення митців-«формалістів». Специфічні риси розвитку мистецтва в Західній Україні (виникнення Закарпатської школи живопису). Видові й жанрово-тематичні особливості образотворчого українського мистецтва періоду Другої Світової війни. Специфіка тематичного наповнення образотворчого мистецтва повоєнних років (шевченківська тематика, творчість О.Кульчицької,

А.Петрицького, П.Волокідіна, О.Новаківського, представників Закарпатської школи живопису – Й.Бокшая, А.Ерделі, А.Коцкі, Ф.Манайло, Е.Контратовича). Основні завдання мистецтва воєнних і післявоєнних років в створенні позитивного образу держави.

Тема 2. *Мистецтво України другої половини ХХ ст.*

Особливості розвитку мистецтва другої половини ХХ ст. в умовах зростаючої ролі офіційної ідеології. Особливості трансформації метода соцреалізму в усіх видах мистецтва. Складність шляхів розвитку мистецтва 1960 – 1980-х рр. Розвиток тематичної картини. Шевченківська тема в мистецтві. Монументальне мистецтво як засіб пропагування державної ідеологічної програми. Творчість М.Дерегуса, М.Божія, О.Шовкуненкі, Т.Яблонської, А.Манастирського, Р.Сельського, С. Шишка. Суворий стиль в творчості П.Осовського. Народна течія в мистецтві живопису – український художній примітив, його зв'язок з традиційним світобаченням, вплив на професійне мистецтво. Рух андеграунду в 1960 – 1970-х роках (творчість А. Горської, В.Зарецького, Г. Севрук, В. Кушніра, художників інших українських міст). Творчість українських художників, що проживали в еміграції (М. Глушенко, І. Марчук, В. Наумець).

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	Усього	у тому числі						Усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	Консультації	СРС		л	п	лаб.	інд.	Консультації	СРС
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12	13	14
Блок/модуль I														
Розділ 1. Світове мистецтво XIX ст.														
Тема 1. <i>Мистецтво романтизму в Європі та Росії</i>	9	2	2				5							
Тема 2. <i>Реалізм в образотворчому мистецтві Європи</i>	9	2	2				5							
Тема 3. <i>Реалізм в образотворчому мистецтві Росії</i>	9	2	2				5							
Консультації	2					2								
Разом за розділом 1	29	6	6			2	15							
Розділ II. Розвиток образотворчого мистецтва в Україні XIX ст.														
Тема 1. <i>Мистецтво романтизму та реалізму в Україні</i>	9	2	2				5							
Консультації	2					2								
Разом за розділом 2	11	2	2			2	5							
Розділ III. Світове мистецтво кінця XIX – початку XX ст.														
Тема 1. <i>Європейське</i>	9	2	2				5							

Консультації	2					2								
Разом за розділом 2	20	2	4			2	12							
Усього годин на півріччя	60	10	12			6	32							
Усього годин на рік	120	24	22			12	62							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
...		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Мистецтво романтизму в Європі та Росії</i>	2
2	<i>Реалізм в образотворчому мистецтві Європи</i>	2
3	<i>Реалізм в образотворчому мистецтві Росії</i>	2
4	<i>Мистецтво романтизму та реалізму в Україні</i>	2
5	<i>Європейське мистецтво кінця XIX – початку XX ст.</i>	2
6	<i>Російське мистецтво кінця XIX – початку XX ст.</i>	2
7	<i>Європейське мистецтво авангардних напрямів</i>	2
8	<i>Російське мистецтво авангардних напрямів</i>	2
9	<i>Мистецтво модерну та авангарду в Україні</i>	2
10	<i>Специфіка розвитку світового образотворчого мистецтва у першій половині XX столітті</i>	2
11	<i>Мистецтво України першої третини – середини XX ст.</i>	1
12	<i>Мистецтво України другої половини XX ст.</i>	1
	РАЗОМ	22

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Мистецтво романтизму в Європі та Росії</i>	5
2	<i>Реалізм в образотворчому мистецтві Європи</i>	5
3	<i>Реалізм в образотворчому мистецтві Росії</i>	5

4	<i>Мистецтво романтизму та реалізму в Україні</i>	5
5	<i>Європейське мистецтво кінця XIX – початку XX ст.</i>	5
6	<i>Російське мистецтво кінця XIX – початку XX ст.</i>	5
7	<i>Європейське мистецтво авангардних напрямів</i>	5
8	<i>Російське мистецтво авангардних напрямів</i>	5
9	<i>Мистецтво модерну та авангарду в Україні</i>	5
10	<i>Специфіка розвитку світового образотворчого мистецтва у першій половині XX столітті</i>	5
11	<i>Мистецтво України першої третини – середини XX ст.</i>	6
12	<i>Мистецтво України другої половини XX ст.</i>	6
	РАЗОМ	62

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Історія образотворчого мистецтва»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням хронологічних схем та ілюстрацій;
- практичне заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- аналітичний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

11. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

11.1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка аналітичних текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

11.2. ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» передбачена така форма семестрового контролю, як екзамен, який проводиться у кінці семестру.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів

поточного, модульного контролю та відповідає підсумковій семестровій модульній оцінці. Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											МКР		Екз.	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3								40	100
T1	T2	T3		T4	T5	T6								
8	8	8		8	8	8						12		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Поточне тестування та самостійна робота											МКР		Екз.	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3			Розділ 4					40	100
T1	T2			T3	T4				T5	T6				
8	8			8	8				8	8			12	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти за виконання окремих завдань

Тема	Пр.	Сам. роб.	Завдання	Бали	Сума
Блок/Модуль I					
T 1	1	1	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників. 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 1 - 4 1 - 2	3 – 8
T 2	2	2	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 – 2 1 – 4 1 - 2	3 - 8

Т 3	3	3	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 1 - 4 1 - 2	3 - 8
Т 4	4	4	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 1 - 4 1 - 2	3 - 8
Т 5	5	5	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 1 - 4 1 - 2	3 - 8
Т 6	6	6	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 1 - 4 1 - 2	3 - 8
МКР			МКР	5 - 12	5 - 12
			Екзамен	12 - 40	12 - 40
			РАЗОМ	35 - 100	35 - 100
			Блок/Модуль II		
Т 1	1	1	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 3 - 5 1 - 2	5 - 9
Т 2	2	2	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, аналіз художніх пам'ятників 2. Відповіді на питання і доповнення 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 3 - 5 1 - 2	5 - 9
Т 3	3	3	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, відповіді на питання і доповнення. 2. Аналіз художніх пам'ятників 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 3 - 5 1 - 2	5 - 9
Т 4	4	4	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, відповіді на питання і доповнення. 2. Аналіз художніх пам'ятників 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 3 - 5 1 - 2	5 - 9
Т 5	5	5	1. Аналіз основних проблем мистецтва	1 - 2	5 - 9

			періоду, що розглядається в темі, відповіді на питання і доповнення. 2. Аналіз художніх пам'ятників 3. Словник термінів до теми заняття.	3 - 5 1 - 2	
Т 6	6	6	1. Аналіз основних проблем мистецтва періоду, що розглядається в темі, відповіді на питання і доповнення. 2. Аналіз художніх пам'ятників 3. Словник термінів до теми заняття.	1 - 2 3 - 5 1 - 2	5 - 9
		МКР	МКР	1 - 6	1 - 6
Екз.			Екзамен	4 - 40	4 - 40
			РАЗОМ	40 - 100	40 - 100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з Історії образотворчого мистецтва в процесі виконання практичних завдань

1. Поточне оцінювання здійснюється протягом всього семестру в процесі виконання завдань на практичних заняттях, на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять або при бажанні підвищити попереднє оцінювання); окремо оцінюється виконання самостійних завдань (домашня робота).

7 - 8 б. - студент отримує в тому випадку, якщо він продемонстрував досконале знання та розуміння понятійного апарату з теми заняття, вільне оперування класифікаціями видів та жанрів образотворчого мистецтва, поняттям стилю та напрямку мистецтва, відповідь на поставлені до самостійного осмислення питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

5 - 6 б. - виставляється за відповідь, яка майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 - 4 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, у відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті і відповіді на питання наявні фактичні та мовленнєві помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені поняття з теми, дає відповідь у формі висловлювання (судження), крім того відповідь має не самостійний характер і грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з Історії образотворчого мистецтва в процесі виконання самостійних завдань

До самостійного опрацювання кожної теми надається певна кількість годин. Оцінки за самостійну роботу виставляється за результатами виконання окремих завдань за шкалою від 1 до 8 б.

7 – 8 б. - студент отримує в тому випадку, якщо матеріал, що був підготовлений самостійно (зокрема написаний реферат за обраною темою, самостійно описані та проаналізовані художні твори, виконаний словник термінів, самостійно заповнена графа хронологічної таблиці), має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 6 б. - виставляється за завдання, які виконані у повному обсязі, мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У певних завданнях трапляються окремі неточності, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за виконання завдань у неповному обсязі. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті реферату та аналізі і описі творів, а також у заповненій хронологічній таблиці наявні фактичні помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, прзглядає лише розрізнені поняття з теми, аналізує твори неглибоко, аналіз не має самостійного характеру, у заповненій хронологічній таблиці є грубі фактичні помилки.

Підсумковий (семестровий) контроль. Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Оцінка за відповіді на екзаменаційні білети виставляється за шкалою від 5 до 40 б.

35 - 40 б. – студент отримує в тому випадку, якщо він продемонстрував досконале знання та розуміння понятійного апарату, вільне оперування термінологією, відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу, демонструє творче застосування знань при переформатуваннях запитання, у відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

26 – 34 б. – виставляється за відповідь, яка майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

16 - 25 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

5 – 15 б. – виставляється, якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені поняття з теми, дає відповідь у формі висловлювання (судження), крім того відповідь має грубі фактичні та мовленнєві помилки.

0 – 4 б. – виставляється за відповідь, яка демонструє невідповідність студенту до екзамену, бали надаються за окремі висловлення, вміння аналізувати або впізнати твори за репродукціями.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Силабус з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва».
2. Презентації лекцій (в електронному варіанті).
3. Кириченко О.І. Методичні рекомендації до самостійних робіт з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» (ПП.11) для студентів мистецького факультету за спеціальністю 6.020205 Образотворче мистецтво*. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2018. 40 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бабенко Л.В. Українське образотворче мистецтво: Посібн. для викладачів вищих навчальних закладів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2001. 168 с.

2. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв. Пер. с англ. К.: Махаон-Україна, 2008. 512 с.
3. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів, 2001. 176 с.
4. Горбач Н. Життя та творчість Тараса Шевченка. Л.: Каменяр, 2005. 304 с.
5. Історія української архітектури / Ю.С.Асеев та ін. За ред. В.І.Тимофієнка. К.: Техніка, 2003. 472 с.
6. Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. Навч. посібн.: У 3 ч. Львів, 2005: Ч.3. 268 с. С.101-240
7. Лагутенко А. Українська графіка першої третини ХХ ст. К.: Грані-Т, 2006. 240 с.
8. Лильо-Откович З. Український пейзажний живопис ХІХ – початку ХХ ст. К., 2007
9. Мальоване дерево. Наївний живопис українського села / Л.Орел. Альбом. К., 2003
10. Марфа Тимченко. Альбом-каталог /Автор-упорядник Є. Шевченко. Вступ. стат. Є. Шевченко, В.Щербак. К.: Народні джерела, 2007
11. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. К., 2001
12. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003
13. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ століття – поч. ХХІ століття. Збірка статей. К., 2004. 400 с.
14. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ – початку ХХ ст. К.: Наукова думка, 2000. 236 с.

Допоміжна

1. Анатоль Петрицький: Портрети сучасників. Альбом / Авт.-упор. В.В. Рубан. К.: Мистецтво, 1991. 128 с.
2. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. Л.: Искусство, 1981. 256 с.
3. Георгий Нарбут. Альбом. Авт.-сост. П.О. Белецкий. К.: Мистецтво, 1983. 119 с.
4. Жаборюк А.А. Український живопис останньої третини ХІХ – поч. ХХ ст. К.: Либідь – Одеса, 1990. 312 с.
5. Мистецтво України: Біографічний довідник / Упоряд. А.В. Кудрицький, М.Г.Лабінський. К.: Укр. енцикл., 1997. 700 с.
6. Мистецтво України: Енциклопедія. В 5 тт. К., 1995
7. Митці України: Енциклопедичний довідник / Упоряд.: М.Г.Лабінський, В.С.Мурза; За ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1992. 848 с.
8. Пунгіна О.А. Розвиток художньої освіти Півдня України (друга половина ХІХ – початок ХХ століття): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / О. А. Пунгіна; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В.Винниченка. Кіровоград, 2013. 20 с.
9. Рубан В.В. Забытые имена. Рассказы об украинских художниках XIX – начала XX века. К.: Наукова думка, 1990. 286 с.
10. Рубан В.В. Український портретний живопис першої половини ХІХ століття. К.: Наукова думка, 1984. 372 с.
11. Словник художників України / Ред. кол. М.П.Бажан. В.А.Афанасьєв, П.О.Білецький та ін. К.: Головна редакція УРЕ, 1973. 272 с.
12. Степовик Д. Українське мистецтво першої половини ХІХ ст. К.: Мистецтво, 1983. 190 с.
13. Український авангард 1910-1930 років: Альбом / Авт.-упоряд. Д. О. Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.
14. Ясієвич В.Є. Василь Кричевський – співець українського народного стилю // Українське мистецтвознавство. К.: Наукова думка, 1993. Вип. І. С. 117 – 126

Наукові статті канд. мистецтвознавства О.І. Кириченко

1. Соціокультурні смисли українського народного малярства в сучасному культурному просторі // V культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва «Культурологічний

- дискурс сучасного світу: від національної ідеї до глобалізаційної цивілізації»: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ: 1-2 червня 2007 р. К.: Міленіум, 2007. С.229-234
2. Методологические аспекты изучения художественного образа провинциального города рубежа XIX – XX веков (на примере Елисаветграда) // Культурологічна думка. Щорічник наук. праць. К.: Інститут культурології Національної академії мистецтв України, 2011. № 4. 260 с. С. 76-81
 3. Архитектурное пространство Елисаветграда в контексте культурной соматологии эпохи модерна // «Дух – душа – тіло» як проблема філософії та культури російського Срібного віку. Мат-ли Міжнар. наукової конфер. 5 – 7 травня 2011 р., м. Дрогобич. Вип.17. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. 424 с. С. 394-399
 4. Картина «Юродивий» П.О.Сведомского из собрания Кировоградского областного художественного музея (Украина) в контексте духовных и художественных исканий эпохи // Суриковские чтения. Научно-практическая конференция – 2011. Красноярск: КХМ им. В.И.Сурикова, 2012. С. 101-110
 5. Формування культурного простору Єлисаветграда як «міста – військового поселення» в контексті державних інтересів (середина XVIII – друга половина XIX століття) // Проблеми гуманітарних наук: Наукові записки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / Ред кол. Т.Біленко та ін. Дрогобич: Ред-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. Вип. 30. Історія. 208 с. С. 30-44
 6. Специфіка стилю ампір в провінційному тексті культури (на прикладі Єлисаветграда – центру військових поселень) // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: Збірний наукових праць / Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», 25-27 квітня 2013 року. Вип. 14 (19). Частина 2. К.: НПУ, 2013. 243 с. С. 211-216
 7. Архітектурна спадщина Кіровограда в контексті культурних смислів // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. № 11 (260). Серія: Філософські науки. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2013. 197 с. С. 25-31
 8. Розвиток естетичного сприйняття пластичної виразності живопису в процесі вивчення історії образотворчого мистецтва XX століття (на прикладі творчості О.Осмьоркіна і П.Оссовського) // Наукові записки. Ред. кол.: В.Ф.Черкасов, В.В.Радул, Н.С. Савченко та ін. Випуск 143. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 298 с. С. 32-37

15. Інформаційні ресурси

7. Британська галерея Тейт. Лондон (колекція) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://gallerix.ru/album/Tate>
8. Ватиканські музеї // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html>
9. Державна Третяковська галерея. Москва// [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/14-gosudarstvennaya-tretyakovskaya-galereya.html
10. Державний музей образотворчих мистецтв ім. О.С. Пушкіна. Москва // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.arts-museum.ru/events/>
5. Державний Російський музей. Санкт-Петербург // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/13-russkiy-muзей-v-sankt-peterburge.html
6. Київський національний музей російського мистецтва // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmrm.com.ua/>
7. Лувр. Париж // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://louvre.historic.ru/>
8. Матюшин М. Справочник по цвету. Закономерность изменяемости цветовых сочетаний. М.: Д.Аронов, 2007. 72 с. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://medny.ru/wp-content/uploads/2012/06/Матюшин-М-В-Справочник-по-цвету-М-2007.pdf>

9. Музей Д'Орсе. Париж // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.vparis.net/kvartal-sen-zhermen/muzej-orse-v-parizhe-mus-e-d-orsay.html>
10. Музей Метрополітен, Нью-Йорк // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/Met>
11. Музеї Росії і музеї світу // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.museum.ru>
12. Національна галерея мистецтв. Вашингтон (колекція) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/NGA>
http://www.ereading.me/bookreader.php/1023271/Petrakova__Iskusstvo_Drevnego_Vostoka.html